

Vergaderjaar 1990-1991

21 027

Wijziging van de artikelen 250bis en 250ter van het Wetboek van Strafrecht

Nr. 8

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET EINDVERSLAG

Ontvangen 4 juni 1991

De leden van de C.D.A.-fractie vroegen of gemeenten indirect regels opgedrongen zouden kunnen krijgen die prostitutie ordenen. Deze vraag was bij hen gerezen naar aanleiding van de opmerking in de memorie van antwoord dat door de vergunningstelsels een objectieve normering van werkomstandigheden wordt bewerkstelligd hetgeen er volgens het betoog in deze memorie toe zou leiden dat de aan de vergunning verbonden voorschriften ook zouden gelden in gemeenten die afzien van het invoeren van een vergunningstelsel.

De voorschriften waarop in deze passage wordt gedoeld, hebben betrekking op de werkomstandigheden van de prostitué(e) zoals inrichting, verwarming en ventilatie van de werkruimte, aanwezigheid van sanitair en dergelijke. Door de vergunningstelsels zullen zich op dat terrein opvattingen ontwikkelen betreffende minimumeisen waaraan moet worden voldaan, wil sprake zijn van een aanvaardbare vorm van exploitatie van prostitutie. Een exploitant die er niet voor zorgt dat in zijn prostitutiebedrijf aan die minimumeisen wordt voldaan, scheidt een uitbuitingssituatie en maakt op deze wijze misbruik van uit feitelijke verhoudingen voortvloeiend overwicht. Hij pleegt dus het misdrijf, omschreven in artikel 250bis, eerste lid, onder 1° Sr en loopt de kans op sluiting van zijn bedrijf en op een strafvervolgning. Het zijn dus niet de gemeenten die regels opgedrongen krijgen, maar de exploitanten van prostitutie. Zij zullen de algemeen aanvaarde normen in acht moeten nemen.

De concept-modelverordening wordt, voor zover mij bekend, nog verder ontwikkeld. Ik beschik niet over gegevens betreffende differentiatievarianten.

Voorts vroegen de hier aan het woord zijnde leden hoe de verantwoordelijkheid van de gemeente die een vergunningenbeleid met betrekking tot exploitatie van prostitutie voert, zich verhoudt tot de verantwoordelijkheid van de centrale overheid voor het verlenen van een verblijfs- of vestigingsvergunning en een tewerkstellingsvergunning aan vreemdelingen. Van de exploitant van een prostitutiebedrijf kan worden geëist dat hij geen illegaal in Nederland verblijvende prostitué(e)s in zijn bedrijf laat werken. De Wet arbeid buitenlandse werknemers verbiedt de werkgever een vreemdeling arbeid te doen verrichten zonder vergunning van de

minister. Overtreding van dat verbod is een economisch delict. In de toelichting op het concept van de modelverordening van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, wordt op dit verbod gewezen. In de discussienota «In het kader van het leven», naar een vergunningstelsel voor de Haagse prostitutie» is een concept-verordening op de prostitutie opgenomen. Deze bevat het verbod om behoudens ontheffing van burgemeester en wethouders vreemdelingen in een prostitutie-inrichting werkzaam te doen zijn. De Amsterdamse concepttekst vergunningstelsel prostitutiebedrijven bevat een bepaling waarbij de exploitant de verplichting wordt opgelegd er op toe te zien dat in zijn bedrijf geen prostitué(e)s van buitenlandse herkomst werkzaam zijn aan wie het niet is toegestaan in Nederland te verblijven.

Voor een deel zal de politie zelf toezicht houden op prostitutiebedrijven. Voorzover het toezicht aan andere ambtenaren wordt opgedragen, verwacht ik geen problemen met betrekking tot afstemming en samenwerking.

Tewerkstellingsvergunningen ten behoeve van exploitatie van prostitutie zullen niet worden afgegeven. Er kan immers niet worden gesteld dat deze nodig zouden zijn wegens het ontbreken van «voldoende aanbod in Nederland». Dientengevolge zullen in dat kader ook geen verblijfsvergunningen worden verleend.

De leden van de V.V.D.-fractie en van de fractie van D66 stelden vragen betreffende de leeftijdsgrens.

Een persoon die zich tot prostitutie laat brengen, neemt een beslissing die verstrekkende gevolgen heeft. Ik ben van mening dat een minderjarige in het algemeen te weinig inzicht en ervaring heeft om deze gevolgen te kunnen overzien en bewust de levensloop van een prostitué(e) te kiezen. Dit geldt in mindere mate voor het plegen of dulden van ontucht. Leeftijdsgrenzen zijn uiteraard altijd enigszins arbitrair. Misschien zijn er enkele jeugdigen van zestien of zeventien jaar die de stap in de prostitutie weldoordacht zouden maken. Maar de hier aan de orde zijnde wetgeving dient te zijn afgestemd op hetgeen in het algemeen van een minderjarige kan worden verwacht. De leden van de fractie van D66 meenden dat een leeftijdsgrens niet noodzakelijkerwijs de meest effectieve bescherming hoeft te bieden tegen mensenhandel of ongeoorloofde exploitatie van prostitutie. Ik wijs erop dat het wetsvoorstel naast het verbod van exploitatie van prostitutie van minderjarigen een aantal criteria bevat op grond waarvan kan worden opgetreden tegen onaanvaardbare vormen van exploitatie van prostitutie en tegen vrouwenhandel. Deze criteria zullen, naar ik verwacht, effectieve bescherming bieden. De leeftijdsgrens berust op de overtuiging van de wetgever dat in het algemeen aan de exploitatie van prostitutie van minderjarigen misbruik van uit feitelijke verhoudingen voortvloeiend overwicht inherent is. Het betreft hier dus niet – dit in antwoord op een desbetreffende vraag van de leden van de fractie van D66 – een veronderstelling van de strafwetgever die kan worden weerlegd.

De leden van de V.V.D.-fractie hadden moeite met het absolute verbod tot het aanwerven, medenemen of ontvoeren van een persoon met het oogmerk deze in een ander land in de prostitutie te brengen. Met dit verbod wordt, zoals in de memorie van toelichting en de memorie van antwoord is vermeld, voldaan aan de voor Nederland geldende internationale verplichting. Voor gedragingen die geen grensoverschrijdend karakter hebben, geldt, afgezien van gedragingen jegens minderjarigen, dat deze strafbaar zijn indien de aanwending van ongeoorloofde middelen wordt aangetoond.

De laatste vraag van de leden van de fractie van D66 wordt ontkennend beantwoord. Aanvaarding van de bij wetsvoorstel 20 930

voorgestelde wijziging van de artikelen 242, 243, 246, 247 en 249 Sr zal geen wijziging brengen in de onderlinge verhouding van die bepalingen en de artikelen 250bis en 250ter Sr.

De Minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin